

2019Z15438

Vragen van het lid **Bosman** (VVD) aan de Minister van Defensie over *de inzet van Defensie in het ruimtevaartdomein* (ingezonden 30 juli 2019).

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van de podcast «De aanstaande ruimteoorlog» van BNR De Wereld?¹

Vraag 2

Welke rol ziet de NAVO voor zichzelf weggelegd als het de ruimte betreft, in het bijzonder tegen de achtergrond van de eerdere berichten over het mogelijk aanmerken van het ruimtedomein als militair domein?²

Vraag 3

Hebt u kennisgenomen van de uitspraken van de Franse president over de militarisering van de ruimte?³ Deelt u zijn analyse dat het ruimtedomein ook een militair domein is en dat een sterkere Europese, dan wel westerse, inspanning nodig is?

Vraag 4

Hoe belangrijk vindt u het dat binnen de NAVO niet alleen de VS, maar ook de Europese NAVO-landen in staat zijn om geloofwaardig af te schrikken in de ruimte?

Vraag 5

Hoeveel investeert u in 2019 in (militaire) ruimtecapaciteiten? Welke andere ministeries en kennisinstellingen worden hierbij betrokken, en hoe worden zij betrokken? Welk onderzoek verrichten bijvoorbeeld het NLR en TNO in opdracht van het ministerie?

Vraag 6

Hoe beoordeelt u op dit moment de Nederlandse «space situational awareness» van potentiële dreigingen?

¹ <https://www.bnr.nl/podcast/de-wereld/10385111/de-aanstaande-ruimteoorlog>

² <https://www.reuters.com/article/us-nato-space-exclusive/exclusive-nato-aims-to-make-space-new-frontier-in-defense-idUSKCN1TM1AD>

³ <https://www.politico.eu/article/macron-to-create-french-military-space-force/>

Vraag 7

Deelt u de zorgen van luitenant-kolonel Bolder over de (relatief beperkte) Nederlandse betrokkenheid bij samenwerkingsprojecten rondom het ruimtevaartdomein en het achterlopen van Nederland op het gebied van informatie via satellieten?⁴

Vraag 8

Klopt het dat Nederland ten aanzien van het ruimedomein veel met Noorwegen optrekt en samenwerkt?⁵ Zo ja, hoe ziet deze samenwerking eruit? Wat maakt deze samenwerking zo bijzonder? Ziet u noodzaak om met meer landen bilateraal of multilateraal samen te werken teneinde meer in het ruimedomein te bereiken?

Vraag 9

Is er een Nederlandse ruimtestrategie die specifiek over het militaire domein of de defensie-inspanningen gaat? Zo nee, is het gezien het belang van het ruimedomein en teneinde te voorkomen dat we in het ruimedomein afhankelijk blijven van andere landen niet logisch om een strategie aan de Nederlandse inzet ten grondslag te hebben liggen?

Vraag 10

Heeft uw ministerie een beeld van de investeringen in militaire ruimtevaart door landen als China, Rusland en India? Zo ja, kunt u inzichtelijk maken welke (militaire) investeringen deze landen doen in de ruimtevaart? Kunt u deze inspanningen vergelijken met die van de VS en de EU?

Vraag 11

Klopt het dat Defensie in 2030 over een «operationeel inzetbare ruimtecapaciteit» wil kunnen beschikken?⁶ Kunt u toelichten of deze doelstelling nog haalbaar is?

Vraag 12

Waar staat u met de oprichting en uitwerking van het Defensie Space Security Centre? Wanneer is dit centrum operationeel?

Vraag 13

Herinnert u zich het bericht «Luchtmacht gaat de ruimte in»?⁷ Zo ja, kunt u zich de daarin uitgesproken ambitie herinneren om in het tweede kwartaal van 2019 de eerste Luchtmachtsatelliet de ruimte in te sturen? Wat is de laatste stand van zaken hieromtrent?

⁴ <https://www.bnr.nl/nieuws/wetenschap/10385129/nederland-moet-zich-actiever-mengen-in-de-ruimterace>

⁵ <https://www.bnr.nl/podcast/de-wereld/10385111/de-aanstaande-ruimteoorlog>

⁶ Kamerstuk 24 446, nr. 64

⁷ <https://www.defensie.nl/actueel/nieuws/2017/11/30/luchtmacht-gaat-de-ruimte-in>